

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor

Om: Budsjettforutsetninger 2011 – strategiprosess og langtidsbudsjett

---

Tilråding:

1. Styret vil foreta strategiske prioriteringer for 2011 når arbeidet med å videreutvikle strategien for perioden 2011 til 2020 er avsluttet.
2. Styret er opptatt av at det utarbeides realistiske kostnadsbudsjett og vil nøye følge planene for nedbygging av avsetninger.
3. Styret tar den foreløpige vurderingen av økonomisk utvikling for årene 2011-2014, samt enhetenes foreløpige rammer for 2011 til orientering.

1 Innledning

Dette notatet er første ledd i arbeidet med forutsetninger for strategi- og budsjettarbeidet for 2011-2014.

I det følgende beskrives status og prosessen for arbeidet med å videreutvikle NTNUs strategi og budsjett.

2 Oppsummering

NTNU har satt i gang et arbeid for å videreutvikle strategien. Den oppdaterte strategien planlegges ferdigstilt rundt årsskiftet.

Selv om Kunnskapsdepartementet vil gjennomføre endringer i finansieringsmodellen, vil det ha liten innvirkning på inntekten til NTNU. NTNU kan opprettholde rammene og fordelingen i langtidsbudsjettet.

Styret la vekt på ved forrige behandling av langtidsbudsjettet at rammene til ordinær drift for fakultetene og felleskostnader/byggetiltak skal prioriteres i langtidsperioden til og med 2012. Dette er videreført i årets langtidsbudsjett.

Ubrukte bevilgninger er planlagt bygd ned i langtidsperioden. Slik det ser ut nå, vil avsetningsnivået ved utgangen av perioden ligge rundt 5 % av bevilgning, jfr vedtatt prinsipp om at NTNU totalt skal ha et samlet avsetningsnivå på 5-10 %.

Foreløpige rammer for 2011 er beregnet. Enhetene legger til grunn de foreløpige rammene i den videre budsjettprosessen der aktivitet planlegges iht. NTNUs strategiske planer. Rammene vil være gjenstand for vurdering når forslag til statsbudsjett foreligger og vil bli forelagt styret for vedtak i desember.

3 Strategi

3.1 Videreutvikling av NTNUs strategi

Det er satt i gang et arbeid for å videreutvikle NTNUs strategi. Det vises til egen sak om dette arbeidet hvor innspill fra organisasjonen presenteres som grunnlag for diskusjon i styret. Det forventes at diskusjonen skal gi føringer for det videre arbeid i høst og at endelig strategi sluttbehandles i perioden desember 2010 – mars 2011.

3.2 Planarbeid for 2011

3.2.1 Mål og indikatorer gitt av Kunnskapsdepartementet (KD)

Styret har ansvar for å følge opp at NTNUs strategier og faglige utvikling er i samsvar med målene satt av KD og Stortinget. For å vurdere hvorvidt vi utvikler oss i riktig retning har KD fastsatt om lag 30 indikatorer. Noen av disse er overlappende med indikatorene i NTNU 2020. NTNU skal også sette resultatmål for de indikatorene som ikke overlapper med NTNUs indikatorer. Videre pekes det på områder under de enkelte sektormålene forskning, utdanning, formidling, nyskaping og samfunnskontakt, organisasjon og ressurser, samt universitetsmuseet, som skal følges opp spesielt. Styret skal også foreta vurderinger av risiko i forhold til oppnåelse av målene som er satt.

Målstrukturen med vektlagte områder og indikatorer for 2011 gis i tildelingsbrevet som kommer i slutten av desember. Prosessen for planarbeidet koblet til KD-spesifikke mål og indikatorer gjennomføres i forbindelse med utarbeidelsen av det årlige rapport- og plandokumentet. Styret vil bli orientert om dette arbeidet i desember.

KD har satt i gang et arbeid for å vurdere om KDs mål og rapportkrav som beskrives i det årlige tildelingsbrevet kan forenkles. Hva som blir resultatet av dette arbeidet er viktig å se på i forbindelse med videreutviklingen av NTNUs strategi. I løpet av høsten vil vi få mer informasjon om KDs framdrift i dette arbeidet, og styret vil bli orientert om status i desember.

3.2.2 NTNU-spesifikke mål og strategier

Som et ledd i NTNUs årshjul har styret tidligere år vedtatt prioriterte målområder i august. For inneværende år er målområdene vitenskapelig publisering, doktorgradsutdanning, eksternfinansiert aktivitet, utdanningskvalitet og kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger prioritert. Fakultetene og VM har utarbeidet handlingsplaner, gjennomført risikovurderinger og satt resultatmål for å bedre kvalitet og resultater knyttet til disse målområdene i 2010.

Da NTNUs strategi er under videreutvikling, foreligger det ikke per august grunnlag for å prioritere målområder for 2011.

Det er samtidig med videreutvikling av strategien viktig å evaluere og se på forbedringsmuligheter i NTNUs årlige plan-, budsjett og oppfølgingsprosess. Dette vil gjøres parallelt med den pågående strategiprosessen.

4 Langtidsbudsjett, bevilgningsbasert virksomhet 2011-2014

4.1 Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

Bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet (KD) er delt i tre deler, basisbevilgning, resultatbevilgning og strategiske midler. Basisbevilgningen skal sikre stabilitet og tar utgangspunkt i en historisk fastsatt ramme. Resultatdelen er en funksjon av oppnådde resultater på utvalgte indikatorer innenfor undervisning og forskning. Strategiske midler er midler til f.eks. utstyr til universitetsklinikken og rekrutteringsstillinger.

4.2 Vurdering av inntekt i langtidsbudsjettperioden

Beregning av inntekt fra KD er basert på hvordan vi tror vi utvikler oss sett i forhold til indikatorene i KDs finansieringsmodell. Dette gir et grunnlag for å utarbeide planleggingsrammer for hele organisasjonen de fire kommende årene. Stabile rammer og forutsigbarhet i den økonomiske utviklingen er ønskelig i forhold til at det gir trygghet i planleggingen og dermed bidrar til bedre styring av ressursene ved NTNU.

Under utarbeidelse av langtidsbudsjett for 2011-2014, er det nå foretatt en vurdering av inntektsberegningen i forrige års langtidsbudsjett. Det er spesielt sett nærmere på resultatindikatorene og vurdert hvorvidt rammebetingelsene er vesentlig endret. For å håndtere mindre avvik i estimatene fra år til år, er det i budsjettet til NTNU avsatt en usikkerhetsmargin. Ved å justere usikkerhetsmarginen, kan nivået på rammene i perioden opprettholdes i forhold til det som er lagt inn i langtidsbudsjettet. Er endringene vesentlige, må fordelingen og rammene i NTNUs langtidsbudsjett justeres.

I kapitlene under omtales de endringer som Kunnskapsdepartementet signaliserer når det gjelder justeringer i finansieringsmodellen. Disse er innarbeidet i estimatet av forventet inntekt i årene fremover.

4.3 Ny finansieringsmodell fra Kunnskapsdepartementet

I forbindelse med statsbudsjettet for 2010 la Kunnskapsdepartementet frem en skisse til en justert finansieringsmodell for universitets- og høyskolesektoren. Det er varslet at justeringene gjøres gjeldende fra og med budsjett 2011 og 2013. KD har gjennomført en prosess med en analyse og evaluering av dagens modell. I arbeidet har KD hatt en referansegruppe bestående av representanter fra sektoren. Denne har bidratt som en diskusjonspartner for KD. Det ser ut til at basisbevilgningen og indikatorene i resultatbevilgningen vil bestå, men med noen justeringer innenfor indikatorene. Det forventes at endringene knyttet til justert finansieringsmodell vil ha liten betydning for NTNU. Fluktuasjoner i produksjonen knyttet til resultatbevilgningen vil ha større betydning for NTNU enn justeringene i finansieringsmodellen.

4.3.1 Basisbevilgningen

KD har vurdert det slik at det ikke er ønskelig å endre ordningen omkring dagens basistildeling, hverken når det gjelder transparens eller en dekomponering til ulike elementer i bevilgningen. Dette understøttes av departementets ønske om å se på basistildelingen som en del av en rammetildeling. I

dette ligger en ambisjon om å styre mer ut i fra politiske og strategiske hensyn. Basistildelingen vil endre navn til langsiktig ramme.

4.3.2 Resultatbevilgningen – undervisning

Når det gjelder resultatbevilgning til undervisning, beregnes denne i dag ut i fra studiepoengproduksjonen og fem ulike priskategorier for ulike studier. Medisin ligger i dag i høyeste priskategori, mens lavere grad hum/sam ligger i laveste kategori. I arbeidet med justering av finansieringsmodellen, ønsker departementet å vurdere priskategoriene. Samtidig ønsker departementet å signalisere at resultatbevilgningen ikke nødvendigvis er en finansiering av det enkelte studiepoeng, men er en del av en incitamentordning for å fremme ønsket adferd.

Dette arbeidet er ikke ferdigstilt fra departementets side. Utkastene som er diskutert med referansegruppen, viser en forenkling til tre eller fire kategorier, og noen flyttinger mellom priskategorier. Det kan se ut som om siv.ing-utdanningen blir løftet i en høyere priskategori, mens medisin og arkitektur får lavere uttelling. Praktisk-pedagogisk utdanning blir også lagt til en lavere priskategori.

Det ser ut til at endringene gjøres finansieringsnøytral for hver enkelt institusjon i innføringsåret. Dette kan gjøres ved at departementet beregner hvor stor endringen vil være for hver enkelt institusjon, og deretter justerer mot den langsiktige rammen (tidligere basis) for samme institusjon. De institusjonene som øker uttelling i finansieringssystemet vil da bli mer resultatutsatt, de som reduserer sin uttelling vil bli mindre resultatutsatt. For universitetene er det 1-3 % endring i hvor resultatutsatte de blir, med andre ord relativt liten endring i forhold til total ramme. For NTNU innebærer forslaget at resultatbevilgningen vil utgjøre 21 % av bevilgningen, mot tidligere 20 % av bevilgningen.

Slik det ser ut, medfører det nye forslaget til priskategorier små endringer for NTNU, gitt en stabil studiepoengproduksjon. Beregninger viser en økning på 1 mill kr sett i forhold opprinnelig langtidsbudsjett for NTNU.

Det er allikevel verdt å merke seg at ved endringer i studiepoengproduksjonen, vil NTNU bli noe mer resultatutsatt. Dette vil særlig gjelde ved endringer i siv.ing-produksjonen. Et økt opptak på f.eks. 100 nye siv.ingstudenter vil etter full innfasing, gi ca 6 mill kr mer i uttelling enn tidligere.

Samtidig ser vi at innenfor vekstområdet knyttet til praktisk-pedagogisk utdanning, vil vi få en lavere uttelling enn tidligere ved økninger i produksjonen. Forslaget så langt viser at en økning på 100 studenter her gir oss 0,3 mill kr lavere uttelling enn ved den gamle modellen.

Medisin og arkitektur vil sannsynligvis bli priset lavere enn tidligere. Gitt at det ikke blir store endringer i studiepoengproduksjonen fremover, vil dette ha små konsekvenser for NTNU.

Samlet sett vil endringene ha forholdsvis liten betydning sett i forhold til totalbudsjettet for NTNU.

4.3.3 Resultatbevilgningen – forskning

Departementet signaliserer noen endringer knyttet til resultatbevilgningen for forskning. To endringer er knyttet til uteksaminerte PhD'er. Institusjoner som bidrar til dr.gradsutdanning, men som ikke gir graden selv, skal få uttelling (20 % av 120 %). Vi er usikre på hvordan KD vil finansiere dette.

PhD'er under Stipendprogram for kunstnerlig utviklingsarbeid skal også få uttelling. Dette dreier seg om svært få kandidater for NTNU, 0,5 – 1 % av den totale PhD-produksjonen i nasjonal sammenheng. Begge disse endringene gir liten virkning på NTNUs budsjett.

Departementet ønsker at ordningen om uttelling knyttet til inntekt fra Forskningsrådet også skal omfatte midler fra de regionale forskningsfondene. Departementet finansieres dette ved å endre vektleggingen mellom EU og den nasjonale arenaen slik at denne blir henholdsvis 0,18 og 0,22 mot 0,2 på begge indikatorene tidligere. For NTNU ville denne endringen ha medført en nedgang på 1 mill kr sammenlignet med 2010-budsjettet.

4.3.4 Strategiske midler

Departementet ønsker å imøtekomme spørsmålene fra U&H-sektoren om å øke sats per rekrutteringsstilling, slik at mer av kostnadene knyttet til stillingene blir finansiert gjennom denne satsen.

For å kunne finansiere en økt sats, er det mulig at departementet reduserer måltallet for antall rekrutteringsstillinger, slik at sats per stilling øker. Dette blir avklart når forslag til statsbudsjett 2011 blir lagt frem i oktober 2010.

4.3.5 Resultat av endringer i Kunnskapsdepartementets finansieringsmodell

I tabellen nedenfor er resultat av endringer i Kunnskapsdepartementets modell oppsummert. Endringene utgjør små beløp sett i forhold til NTNUs totale bevilgningsinntekt.

Tabell 1: Oversikt over estimerte endringer som følge av endringer i KDs modell

Basisbevilgning	uendret
Resultatbevilgning - undervisning	+ 1 mill
Resultatbevilgning - forskning - endret vekt på EU	- 1 mill
Uttelling for PhD'er under Stipend-program for kunstnerlig utviklingsarbeid	+ 0,4-0,8 mill
Strategiske midler - bevilgning til rekrutteringsstillinger	uendret

4.4 Forventet inntekt i langtidsbudsjettperioden

Som vi ser over, vurderes konsekvensene av endringer i finansieringsmodellen fra departementet som små. Fluktuasjoner i resultatopptak på indikatorene vil ha vesentlig større betydning for bevilgningen enn endringer i modellen.

4.4.1 Resultatbevilgning – undervisning

Denne komponenten er en viktig inntektsdriver, og den er forholdsvis følsom for endringer i produksjonen. En endring i produksjonen med ett studiepoeng pr heltidsstudent, gir en endring på omlag 15 mill kr. I tiden fremover vil vi se en økning i studiepoengproduksjonen, i første rekke knyttet til utvidet studentopptak fra og med høsten 2009. NTNU har i de senere år hatt ett høyere nivå på studiepoengproduksjonen enn tidligere, og vi har i langtidsbudsjettet satt som ny premiss at vi beholder dette økte nivået. Utfordringen blir å bevare dette nivået, samt øke nivået ytterligere for å bedre uttellingen i bevilgning.

4.4.2 Resultatbevilgning – forskning

Når det gjelder resultatbevilgningen til forskning, er denne avhengig av hvordan vi utvikler oss sett i forhold til sektoren forøvrig. Bevilgningen er altså en konkurransepott, og er et ”nullsumspill” mellom institusjonene i U&H-sektoren. Indikatorene er vitenskapelig publisering, EU-forskning, NFR-forskning og avlagte PhD’er.

Sett i forhold til forrige års langtidsbudsjett, er det særskilt to risikofaktorer som anses som vesentlige. Dette gjelder PhD’er og EU-forskning.

NTNU hadde en lav måloppnåelse knyttet til PhD’er i 2009, og dette påvirker inntekten for 2011. Risikoen for et inntektsbortfall var vurdert som stor også i fjor, slik at i forhold til fjorårets langtidsbudsjett er bortfallet 3 mill kr. I langtidsbudsjettet er det nå lagt opp til et gjennomsnittlig nivå på 300 kandidater pr år.

Når det gjelder EU-forskning, har nå departementet endret regnskapsprinsipp for når inntekten knyttet til dette skal gi uttelling i finansieringsmodellen. Dette innebærer at NTNU får en nedgang i inntekten fra departementet med 49 mill kr knyttet til denne indikatoren i 2011. Aktiviteten ved NTNU er den samme som tidligere, slik at nedgang i inntekt er midlertidig. Slik dette vurderes nå, er det grunn til å tro at NTNU i fireårsperioden gjennomsnittlig sett vil opprettholde et normalt nivå på uttellingen for denne indikatoren selv om det vil bli større variasjoner mellom årene.

4.4.3 Oppsummering

Ny finansieringsmodell fra departementet ser så langt ut til å gi små endringer i finansiering av NTNU. I langtidsbudsjettet for forventet inntekt ser man to risikofaktorer, som er knyttet til EU-forskning og PhD’er. Økningen ligger i forventet utvikling i studiepoengproduksjon, som har hatt et stabilt høyere nivå enn tidligere de siste årene.

Slik det ser ut nå, kan NTNU opprettholde rammene og fordelingen i langtidsbudsjettet.

Oversikt over endringene i inntekt i perioden, er gjengitt i tabellen nedenfor.

Tabell 2: Estimerte endringer i bevilgningsinntekt 2011-2014 fra Kunnskapsdepartementet (mill kr)

(tall i mill kr)	Tiltaks- pakken og revidert nasjonal- budsjett		Endring 2010 (tiltaks- pakken 2009)	2010	2011	2012	2013	2014
	2009	2009	2009)					
Inntekter								
Forgående års tildeling fra KD	2 898			3 151	3 273	3 279	3 438	3 598
Endring inntekt RBO	0			18	-57	31	2	-1
Endring i studiepoengproduksjon	13			5	18	2	6	4
Endring universitetsklinikk fase 1 og 2	57			-55	-58	0	0	0
Økning vedr. stipendiatstillinger	32	3		24	3	8	9	9
Endring studieplasser		10		32	14	8	2	0
Endring basisbevilgning	26	11		0	0	0	0	0
Andre endringer	-4	76	44	-2	0	0	0	0
Estimert pris- og lønnskompensasjon	130			100	86	110	142	148
Sum tilskudd fra departementet	3 151	100	44	3 273	3 279	3 438	3 598	3 758

Pris- og lønnskompensasjon fra KD 4,4 % 3,2 % 2,7 % 3,3 % 4,1 % 4,1 %

4.5 Intern fordeling av bevilgningsinntekter for 2011-2014

Dette kapittel omhandler fordeling av Kunnskapsdepartementets bevilgning. NTNU vil i 2011, i likhet med tidligere år, presentere fordeling og budsjetter innen følgende rammer:

- Ramme drift (RD): Omhandler bevilget ramme til drift for fakultetene, Vitenskapsmuseet, Universitetsbiblioteket, studentorganisasjonene samt sentraladministrasjonen. Fakultetenes og Vitenskapsmuseets rammer beregnes med utgangspunkt i inntektsfordelingsmodellen (IFM). De øvrige rammene baseres på fjorårets budsjetter korrigert for eventuelle aktivitetsendringer.
- Bevilgning til drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse, også kalt internhusleie.
- Ramme fellestiltak (RF): Består av kostnader for drift av fellesaktiviteter ved NTNU, for eksempel rehabilitering av bygg, IKT-kostnader, studentaktiviteter, porto og lignende.
- Ramme strategi- og omstillingsmidler (RSO): Bevilgning til særskilte satsinger tildeles fra denne rammen, som for eksempel NTNUs seks tematiske forskningsområder og de tverrfaglige/fakultære forskningsområdene. Her ligger i tillegg bevilgning til rekrutteringsstillinger (stipendiat- og postdoktorstillinger som er tildelt fra departementet).
- I tillegg vil øremerkede bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet skilles ut særskilt i budsjettene.

Nivået på, og forholdet mellom, de ulike rammene som er presentert ovenfor, har de senere årene vært til vurdering ved flere anledninger. Det er særlig balansen mellom strategi- og omstillingsmidler og ordinære driftsmidler til fakultetene som har vært diskutert. Det er tidligere besluttet å prioritere ordinær drift ved fakultet/institutt og byggetiltak, noe som er reflektert i langtidsbudsjettet for NTNU frem til 2012. Fokus på å synliggjøre usikkerheten, samt bruk av usikkerhetsmargin til å opprettholde fordeling av inntekt ved mindre avvik i Kunnskapsdepartementets bevilgning, og/eller til å dekke uforutsette kostnader i perioden (for eksempel unormal høy energikostnad) ligger i langtidsbudsjettet.

4.5.1 Intern fordeling av bevilgningsinntekter i tallstørrelser

Tabellen nedenfor viser sum estimert inntekt fra KD og fordeling av denne basert på de valg som ble vedtatt i styret ved inneværende års fordeling og langtidsbudsjett. En vurdering av rammene er gjort i de kommende kapitler.

Fordeling for 2009-2012 er tidligere behandlet av styret. Fordeling behandles årlig og tidligere behandlinger anses som retningsgivende. Det vil derfor være naturlig å se fordelingen 2013-2014 i sammenheng med å videreutvikle strategien. I denne perioden vil en del av de strategiske store satsningene ved NTNU fases inn i driften, noe som kan muliggjøre at strategi- og omstillingsmidler kan finansiere nye store satsninger. Videre vil arbeidet med å endre noen av prinsippene i inntektsfordelingsmodellen (IFM) påbegynnes i 2011 og ha innvirkning på fordeling av driftsbevilgning mellom fakultetene i slutten av perioden. Dette arbeidet må også ses i sammenheng med videreutvikling av strategien.

Tabell 3: Bevilgning og fordeling av bevilgning 2009-2014 (mill kr)

(tall i mill kr)	2009	Endringer 2009	Endringer 2010	2010	2011	2012	2013	2014
Inntekter								
Sum tilskudd fra departementet	3 151	100	44	3 273	3 279	3 438	3 598	3 758
Fordeling								
Ramme drift fakultetene og VM	1 630	13		1 731	1 787	1 857	1 940	2 025
UBiT	116			120	123	128	133	138
Øremerkede bev.	23			24	25	26	27	28
Sentraladministrasjonen	199			207	212	219	228	238
Løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse	414	7		429	440	455	474	493
Ramme drift totalt (RD)	2 383	19	0	2 511	2 588	2 685	2 802	2 922
Fellestiltak (RF)	154			179	214	246	256	267
Rekutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr oa	276	1		322	334	334	318	300
NTNU-satsninger	146			147	122	122	122	123
Strategi- og omstilling (RSO)	422	1	0	469	456	456	440	423
Ny universitetsklinikk	113			58	0	0		
Forskutteringstiltak (Styresak 38/09)		53						
ESFRI		76	44					
Usikkerhetsmargin	20			15	24	32	35	55
Sum fordeling NTNU	3 092	150	44	3 232	3 282	3 419	3 532	3 667
Avvik fordeling	59	-50	0	40	-3	18	66	91

4.5.2 Ordinære driftsrammer

Før 2009 gjennomførte Kunnskapsdepartementet en del kutt i bevilgningen. I tillegg til krav om effektivisering av virksomheten medførte dette at mange opplevde den ordinære driftssituasjonen som vanskelig. Et viktig prinsipp i langtidsbudsjettet er derfor å legge til rette for en styrket driftssituasjon ved fakultet/institutt med fokus på en stabil og forutsigbar økonomi. Samtidig er det påkrevd at alle nivå sørger for en god oppfølging av egen økonomi, spesielt utviklingen av enhetenes lønnsandeler, slik at justeringer kan gjøres underveis. På bakgrunn av dette er det tidligere besluttet å styrke rammen til fakultetene på 151 mill kr for perioden 2009-2012. I de to siste årene, 2013-2014, er det lagt inn totalt 10 mill kr i økning av driftsrammen til fakultetene som følge av forventet økt resultatuttelling fra departementet.

Styret fikk i O-sak 3/10 informasjon om inntektsfordelingsmodellen (IFM). Modellen brukes til å fordele driframmen mellom fakultetene. Styret vil få forelagt seg en ny sak når arbeidet med revidering av noen av elementene i IFM skal påbegynnes. Arbeidet planlegges gjort i løpet av neste år, med virkning fra og med 2012. Det er naturlig at arbeidet skjer i henhold til de endringer som skjer i strategien.

I perioden 2010-2014 er rammen til fakultetene økt med 294 mill kr, se tabell 3. Endringene består av pris- og lønnskompensasjon, den tidligere omtalte generelle økningen til fakultetene, økning knyttet til nye studieplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2009, samt resultatuttelling fra departementets finansieringsmodell.

Rammen til sentraladministrasjonen er justert for pris- og lønnskompensasjon og ikke planlagt endret i perioden 2010-2014.

4.5.3 Bevilgning til drift og vedlikehold

Rammen til løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse, også kalt internhusleie, er justert for pris- og lønnskompensasjon i perioden 2010-2014.

Dersom det skjer uforutsette store økninger i energikostnadene, vil det kunne dekkes av den nevnte usikkerhetsmarginen.

4.5.4 Ramme fellestiltak

Det er tidligere besluttet å prioritere større vedlikehold og rehabiliteringer av bygningsmassen ved NTNU på bakgrunn av HMS-krav og et betydelig etterslep knyttet til denne rammen de senere år. Den nye universitetsklinikken påfører bl.a NTNU større kostnader etter hvert som den neste byggefasen blir avsluttet. Videre er det viktig å sikre nødvendig handlingsrom for å håndtere nye behov som skulle oppstå. For perioden 2009-2012 ble rammen knyttet til fellestiltak/byggetiltak økt med 94 mill kr.

I tiden fremover vil det fortsatt være behov knyttet til håndtering av den voksende prosjektporteføljen innen eksternfinansiert virksomhet, økte lisenskostnader knyttet til IKT, eksamensavvikling, samt investering/drift av audiovisuelt utstyr (Studieavd.). Dette er noen eksempler på behov fremover.

På bakgrunn av dette er det i perioden 2010-2014 lagt inn en styrkning av rammen til fellestiltak på 87 mill kr, se tabell 3. Styrkingen er hovedsakelig knyttet til økt vedlikehold.

4.5.5 Strategi – og omstillingsmidler

Disse midlene går til å finansiere/delfinansiere store strategiske satsninger og omstillinger ved NTNU. Dette gjelder i stor grad rekrutteringsstillinger, vitenskapelig utstyr, samt sentrale NTNU-satsninger som f.eks funksjonell genomforskning (FUGE), sentra for fremragende forskning (SFF), sentra for forskningsdrevet innovasjon (SFI), tematiske satsningsområder og IKT-satsninger.

I langtidsbudsjettet vil det være viktig å vurdere og prioritere hvilke strategiske satsninger man ønsker å videreføre, samt hvilket nivå man trenger for å sikre nødvendig omstillingskraft. I årene fremover vil det oppstå muligheter for nye satsinger, fordi flere av de eksisterende store satsingene skal fases inn i ordinær drift. Det er igangsatt et arbeid vedrørende vurdering av de store NTNU-satsingene som mister finansiering fra NTNU og/eller NFR. For å få klarhet i hvilke av satsningene som skal videreføres, vil vertsfakultetene evaluere satsningene og komme med forslag til fremtidig organisering og finansiering. Styret vil få presentert NTNU-satsningene og utfordringer knyttet til disse, i en egen styresak.

En annen utfordring knyttet til strategi- og omstillingsmidler (SO) er finansieringen av stipendiatstillinger som utgjør godt og vel 60 % av de totale SO-midlene. Det er en mulighet for at departementet fom. 2011 øker satsen betraktelig per stilling ift. tidligere år. Etter at regjeringen har lagt frem forslag til statsbudsjett 2011 i oktober, vil vi kunne vurdere eventuelle konsekvenser.

For 2011 er rammen til strategi- og omstillingsmidler foreslått til om lag 456 mill kr. Store strategiske satsninger mister bevilgning i løpet av perioden. Disse midlene skaper handlingsrom for eventuelt nye satsninger. Handlingsrommet er lagt til rektors strategiske satsninger og er ved utgangen av perioden på om lag 34 mill. Det er i tillegg avsatt et beløp per år som i perioden øker fra 24 til 55 mill kr, såkalt usikkerhetsmargin, for å sikre uforutsette kostnader og usikkerhet knyttet til inntekstsimuleringene fra KD.

4.5.6 Akkumulert fordelingsbalanse

Tabell 4 viser hvordan avvikene mellom KDs bevilgingsinntekter og NTNUs interne fordeling utvikler seg akkumulert i langtidsperioden.

Tabell 4: Akkumulert fordelingsbalanse 2010-2014 (mill kr)

(tall i mill kr)	Endringer		Endringer					
	2009	2009	2010	2010	2011	2012	2013	2014
Fordelingsbalanse pr. 01.01	-170	-111	-162	-162	-121	-124	-106	-40
Forskuttering		-50						
Inndecking	59			40	-3	18	66	91
Fordelingsbalanse pr. 31.12	-111	-162	-162	-121	-124	-106	-40	51

Tidligere års langtidsbudsjetter har operert med en større fordeling til enhetene ved NTNU enn hva den faktiske inntekten fra departementet har vært. Videre har det hele tiden vært klart at denne forskutteringen fra sentralt hold skulle dekkes inn i senere budsjettperioder. Ved utgangen av 2010 antas det at underdekningen (forskutteringen) vil være på ca. 121 mill kr. Det planlegges å dekke inn denne ved utgangen av langtidsbudsjettet. Tabellen viser at NTNU har en positiv fordelingsbalanse i 2014 på 51 mill kr. NTNU har kunnet forskuttere, fordi bevilgning fra tidligere år ikke er brukt. Ubrukte bevilgninger (avsetninger) er beskrevet i neste kapittel.

4.6 Kostnadsbudsjett og avsetningsnivå

4.6.1 Intern prosess

Det er et mål at arbeid med langtidsbudsjettene er en kontinuerlig prosess i organisasjonen, slik at budsjettene i større grad blir et løpende, strategisk verktøy for enhetene. Det er nå tredje året at enhetene ved NTNU arbeider med en planlegging av fireårsperioden, og kvaliteten i langtidsbudsjettene er forventet å bli bedre etter hvert som organisasjonen også får bedre erfaring med den typen arbeid. Tilbakemeldinger fra fakultetene viser at arbeidet med langtidsbudsjettet gir en planlegging som gir en bedre styring av ressursene og en bedret mulighet til planlegging av større aktiviteter. På den andre siden ser vi fremdeles en tendens til å planlegge stor aktivitet og nedbygging av avsetninger første året i langtidsbudsjettet, mens de påfølgende årene er mer nøkterne. Slik det vurderes nå, gjenstår det fremdeles et arbeid med å sikre at man gjennom budsjettene planlegger et aktivitetsnivå som er gjennomførbart første år i langtidsbudsjettet.

Vi er nå midt inne i en prosess hvor langtidsbudsjettet for kommende fireårsperiode utarbeides. For langtidsbudsjettperioden 2011-2014 er det lagt opp til en prosess hvor enhetene skal levere inn langtidsbudsjettet til tre frister, hvor første frist var 16. juni. Andre frist er 5. oktober 2010, som også er fristen for innlevering av øvrig materiell til styringsdialogmøtene mellom rektor og fakultetsledelsen i oktober/november 2010. Dette danner også grunnlaget for det kostnadsnivå og nedbyggingsplan som legges frem for styret i desember, og som skal danne utgangspunktet for det detaljerte budsjettet for 2011. Når årsoppgjøret for 2010 er kjent i januar 2011, vil fakultetene gis mulighet til å revidere detaljbudsjettet og ta inn forsinket aktivitet som er planlagt gjennomført i 2011. I forbindelse med dette arbeidet, skal også langtidsbudsjettet revideres og nedbyggingsplanen i fireårsperioden justeres for forrige års budsjettavvik.

Første utkast til langtidsbudsjett er gjennomgått, og en kvalitetssikring på overordnet nivå er gjennomført. Det forventes nå at enhetene arbeider videre med langtidsbudsjettene fremover mot runde 2 i oktober, både for å sikre kvaliteten og forankringen mot enhetenes langsiktige planlegging i fireårsperioden. Det er grunn til å tro at gjennom dette arbeidet vil kostnadsnivået også endres fra runde 1 til runde 2.

4.6.2 Avsetningsnivå

Det vises til S-sak 15/09 vedr prinsipper og tiltak for styring av avsetningsnivået ved NTNU. Denne setter som prinsipp at NTNU samlet sett skal ha mellom 5 - 10 % avsetninger. Dette innebærer et

gjennomsnittlig avsetningsnivå i fireårsperioden i spennet 180 - 330 mill kr. Vi ser gjennom analyser etter runde 1 av langtidsbudsjettet at organisasjonen styrer mot nedre del av dette spennet.

NTNU har de senere år ligget i dette spennet når det gjelder avsetningsnivået. Dette skyldes at man på sentralt hold har gjennomført forskuttering av aktivitet. Denne forskutteringen vil i langtidsperioden gradvis dekkes inn, og nedbyggingen og gjennomføring av aktivitet skal skje på fakultetsnivået. Tertialrapporteringen viser at flere fakulteter arbeider godt med gjennomføring av årets budsjett, og det er viktig at dette arbeidet også videreføres i fireårsperioden.

NTNUs langtidsbudsjett og planlagt avsetningsnivå vil bli fremlagt for Styret i forbindelse med budsjettsaken i desember.

5 Detaljering av foreløpige rammer for 2011

De foreløpige rammene gjelder den bevilgningsfinansierte delen. Foreløpige rammer skal brukes av enhetene til å planlegge aktivitet iht. NTNUs strategiske planer og til å forberede styringsdialogsmøtene. Enhetene skal på bakgrunn av NTNUs langtidsbudsjett, sette opp et budsjett for den kommende 4-årsperiode. Prosessen ifb. med langtidsbudsjettet er beskrevet i kapittel 5.2.

Rammene skal også være et redskap til å styre etter det planlagte langtidsbudsjettet som er beskrevet i dette notatet. Dessuten vil de være et middel til å få budsjettet tidligere ferdig, slik at oppstart av aktiviteter ikke blir forsinket. Endelige rammer for 2011 vil bli lagt frem for styret i desember.

5.1 Ramme til drift 2011

5.1.1 Fakultetene og VM

Den samlede rammen til ordinær drift ved fakultetene og VM øker med omlag 57 mill kr for 2011. Endringen består av pris- og lønnskompensasjon, 10 mill kr i generell styrking til fakultetene, en økning på 9,6 mill kr knyttet til nye studieplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2009, samt en nedgang på 9,6 mill kr for lavere resultatuttelling i departementets finansieringsmodell.

Fordelingen av totalrammen til fakultetene og VM er beregnet med grunnlag i NTNUs inntektsfordelingsmodell (IFM). For 2011 er prisene i modellen pris- og lønnskompensert, mens parametrene i modellen ligger fast. En bearbeidelse av parametrene i modellen er ikke igangsatt ennå, arbeidet er under planlegging.

Beregningene i inntektsfordelingsmodellen skjer uavhengig av NTNUs budsjettbalanse og den samlede rammen avsatt til enhetene. Også for 2011 er beregningene i modellen høyere enn de avsatte rammene, og det har blitt foretatt en proporsjonal nedskalering etter de samme prinsipper som for de fire siste budsjettår. Dette innebærer en skjerming av basistildelingen til infrastruktur og spesielle oppgaver, slik at enhetene får full uttelling for denne, mens de øvrige komponentene i modellen nedskaleres proporsjonalt.

Nedskaleringen av beregningene i modellen for 2011 er på nivå med 2007 og 2009. Beløpet som nedskaleres er vesentlig høyere enn i 2010 og det skyldes at rammene til fakultetene har økt mindre enn beregningene i modellen. Rammen til fakultetene øker mindre fordi det er forskjell på hvilke parametere som gir uttelling i departementets modell og i inntektsfordelingsmodellen (IFM). Beregningene i IFM vil øke mer enn KD sin bevilgning når antall førstestillinger og studiepoengproduksjonen øker.

Alle enheter får en nominell økning sett i forhold til 2010 – bortsett fra AB-fakultetet som får en nedgang på 1,6 %. Nedgangen hos AB-fakultetet skyldes i hovedsak nedgang i antall uteksaminerte masterkandidater og doktorander. NT-fakultetet har den største økningen på 7,7 % og det skyldes i hovedsak stor økning i antall uteksaminerte doktorander. Fakultetene IVT og IME øker med hhv. 4,2 % og 3,0 %. IVT har god økning både på studiepoengproduksjon innenfor høyere grad og innenfor publikasjonspoeng. IME øker på samme faktorer som hos IVT i tillegg til en økning innenfor eksternfinansieringen. Fakultetene HF og DMF øker begge på antall uteksaminerte masterkandidater, mens SVT-fakultetet øker hovedsaklig på studiepoengproduksjon.

5.1.2 Sentraladministrasjonen

Rammene til enhetene i sentraladministrasjonen er beregnet ved at bevilgning for 2010 regulert med pris- og lønnskompensasjon.

Foreløpige rammer er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 5: Foreløpige driftsrammer (RD) til enhetene (tusen kr)

	Bevilgning 2010	Foreløpig 2011	Endring ift. 2010	
AB	72 798	71 653	-1 145	-1,6 %
HF	219 034	222 368	3 335	1,5 %
IME	293 450	302 227	8 777	3,0 %
IVT	314 142	327 341	13 199	4,2 %
DMF	185 396	190 002	4 606	2,5 %
Utl.plasser medisin	0	0	0	
NT	261 995	282 210	20 215	7,7 %
SVT	350 210	357 563	7 353	2,1 %
VM	47 740	48 269	529	1,1 %
Trekk ¹	-13 846	-14 855		
Sum	1 730 918	1 786 779	56 870	3,3 %
UBIT	120 210	123 456	3 246	2,7 %
Øremerkede bev.	24 238	24 892	654	2,7 %
Sentraladministrasjonen	206 652	212 231	5 580	2,7 %
Løpende drift og vedlikehold av eiendom og bygningsmasse (internhusleie) ²	428 785	440 362	11 577	2,7 %
Sum	779 885	800 942	21 057	2,7 %
Totalt	2 510 803	2 587 721	76 918	3,1 %

¹⁾ Trekket finansierer kopinoravgift og andel adm. av etter- og videreutdanning

²⁾ I tillegg kommer internhusleiens BOA-andel

5.2 Fellestiltak

Bevilgning til fellestiltak er basert på bevilgning for 2010, som er pris- og lønnskompensert. Med bakgrunn i diskusjonen i kapittel 4.5, er det lagt inn en økning på totalt 30 mill kr knyttet til byggetiltak/ombygginger og andre utfordringer knyttet til fellestiltak. Tabellen nedenfor viser foreløpige rammer til fellestiltak for 2011.

Tabell 6: Foreløpige rammer til fellestiltak (RF) 2011 (tusen kr)

Fellestiltak	Bevilgning 2010	Foreløpig 2011	Endring ift. 2010	
IKT	52 230	53 640	1 410	2,7 %
Studietiltak	21 234	21 808	573	2,7 %
Bygg	48 416	69 724	21 307	44,0 %
Personal	21 824	22 413	589	2,7 %
Porto/kontigenter/kopinor-avgift	11 770	12 087	318	2,7 %
Formidling	7 284	7 481	197	2,7 %
Studentaktiviteter	3 776	3 878	102	2,7 %
Næringsutvikling	1 381	1 418	37	2,7 %
Annet	11 247	21 550	10 304	91,6 %
Totalt	179 162	213 999	34 837	19,4 %

5.3 Strategi- og omstillingsmidler (SO-midler)

Som tidligere beskrevet, skal disse midlene gå til å finansiere/delfinansiere store strategiske satsninger og omstilling ved NTNU. For 2011 er rammen til strategi- og omstillingsmidler foreslått til 456 mill kr, en nedgang på 13 mill kr fra 2010.

Det er avsatt rundt 334 mill kr til rekrutteringsstillinger, avansert vitenskapelig utstyr og lignende, noe som er en økning på 12 mill kr fra 2010. Økningen skyldes hovedsakelig rekrutteringsstillinger.

Det er avsatt rundt 122 mill kr til en videreføring av finansieringen av sentrale strategiske satsinger som f. eks. funksjonell genomforskning (FUGE), sentra for fremragende forskning (SFF), sentra for forskningsdrevet innovasjon (SFI), tematiske satsningsområder og IKT-satsninger.

Totalt er bevilgningene innenfor sentrale strategiske satsinger (NTNU satsinger) 25 mill kr lavere enn i 2010. Dette skyldes hovedsakelig at tilskudd til drift av HUNT og NANO, oppstartsmidler til EVU ved lærerutdanningen, delfinansiering av jubileumsfeiringen 2010 og LØF 2010 har sitt siste finansieringsår i 2010. Når den sentrale finansieringen av store strategiske satsninger fases ut, vil disse midlene skape handlingsrom for nye strategiske satsninger. Dette handlingsrommet øker til om lag 14 mill i 2014 og er lagt til potten rektors strategiske satsninger.

Rektor vil vurdere fordelingen i løpet av høsten for så å legge den frem for styret. Foreløpig oversikt finnes i vedlegg 1.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt over strategi- og omstillingsmidler 2009-2014

Vedlegg 1: Oversikt over strategi- og omstillingsmidler 2009-2014

STRATEGI- OG OMSTILLINGSMIDLER

Øremerket fra departementet

Kategori	Type	SO-prosjekter	Bev 2009	Bev 2010	2011	2012	2013	2014
Forskning	Strategi	Vitenskapelig utstyr	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Forskning	Strategi	Rekrutteringsstillinger	240 469	291 056	303 251	304 646	289 211	271 953
Forskning	Strategi	Kavliinstituttet	2 290	2 290	2 290	2 290	2 290	2 290
Formidling	Strategi	REVITA	3 000	-	-	-	-	-
IKT	Strategi	Gigacampus, nasjonalt program	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Utdanning	Omstilling	Økning antall studieplasser lærerutdanningen	4 000	2 700	2 200	1 200	-	-
			275 759	322 046	333 741	334 136	317 501	300 243
				69 %	73 %	73 %	72 %	71 %

NTNU-satsninger

Kategori	Type	SO-prosjekter	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Forskning	Strategi	BVV, Drift, vedlikehold, kompetanse	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Forskning	Strategi	FUGE	7 000	7 000	7 000			
Forskning	Strategi	Gassteknisk senter	1 500	1 500	1 500	1 500		
Forskning	Strategi	SFF/SFI	8 000	8 000	8 000	8 000	3 000	3 000
Forskning	Strategi	SFF/SFI-finalister	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Forskning	Strategi	Notur	5 250					
Forskning	Strategi	Tematiske satsinger	16 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Forskning	Strategi	PRODEC	1 500					
Forskning	Strategi	Rektorpotte	5 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Forskning	Strategi	Internasjonal handlingsplan	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Forskning	Omstilling	Hunt, delfinansiering	3 000	3 000				
Forskning	Omstilling	Nano, drift	8 000	9 500				
Forskning	Omstilling	Incentivmidler fakultet (store prosjekter og relasjoner)	1 250	2 500	2 500	2 500		
Nyskaping	Strategi	Nyskaping/næringsutvikling	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nyskaping	Strategi	TTO	6 250	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Utdanning	Strategi	Rekruttering	7 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Utdanning	Strategi	Utdanningsstrategiske tiltak	5 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Utdanning	Omstilling	EVU lærerutdanning 6 stillinger	2 800	5 600				
Utdanning	Omstilling	Opptak 120 studenter DMF	1 470	1 470				
Formidling	Strategi	NTNU Alumni	2 000	2 000				
Formidling	Strategi	Jubileumsfeiring 2010	4 200	4 200				
Formidling	Strategi	Biennale landkampanje	1 000	2 000				1 000
Formidling	Strategi	Internasjonal profilering av NTNU	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Formidling	Strategi	REVITA	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
IKT	Strategi	IKT	15 300	15 300	15 300	15 300	15 300	15 300
Personal-politikk	Strategi	Likestilling	4 350	4 350	4 350	4 350	4 350	4 350
Annet	Omstilling	LØF 2010	4 000	4 000				
Annet	Strategi	Miljøutvalget	1 000					
Annet	Strategi	Rektors strategiske satsninger	12 610	19 100	25 860	32 860	41 860	41 860
			146 180	147 220	122 210	122 210	122 210	123 210

Total			421 939	469 266	455 951	456 346	439 711	423 453
--------------	--	--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------